

tussen Duin & Dijk

Themanummer Boerderijen

Natuur in Noord-Holland. Jaargang 3 extra ● 2004

Steenuil

Piet Zomerdijk

● Oude, vervallen schuurtjes in het open landschap zijn aantrekkelijk voor steenuilen. Foto: Piet Zomerdijk.

Steenuilen broeden in onze provincie uitsluitend in het open agrarisch gebied. Vooral in de kleinschaliger delen, waar een afwisseling is van grasland en akkers met hier en daar boomgaarden, lijkt de soort goed te kunnen overleven.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat de soort in redelijk hoge dichtheden voorkomt in delen van Oostelijk West-Friesland en in mindere mate in de droogmakerijen (zie verspreidingskaart). Hoewel

het inventariseren van steenuilen geen eenvoudige zaak is, zijn we er zeker van dat de overgrote meerderheid van de nesten gevonden wordt in gebouwen op of rond het boerenerf. Bomen kunnen ook wel

nestgelegenheid opleveren, maar onze provincie is relatief arm aan oude knotwilgen en vruchtbomen, waar steenuilen graag in broeden. De aanwezigheid van grote boerderijen met open ruime zolders, pan-

De huismus moet op de rode lijst

Jarenlang gold de huismus als verreweg de algemeenste vogelsoort, die zo talrijk en gewoon was dat vogelaars er nauwelijks aandacht aan besteedden en boeren ze als een plaag beschouwden. Overal waar mensen woonden, waren ook huismussen. Dat gold voor de bebouwde kommen van steden en dorpen, maar zeker ook voor boerderijen. Sinds de jaren tachtig is die situatie drastisch veranderd. Eerst op het platteland, maar daarna ook in de steden is het aantal huismussen sterk afgenomen.

Volgens de meest recente schatting van SOVON is de stand eind jaren negentig ten opzichte van de jaren zeventig waarschijnlijk met ongeveer 50% afgenomen. Dat

geldt zeker ook voor Noord-Holland. Ook als we uitgaan van de schatting van SOVON is plaatsing op de Rode Lijst van bedreigde soorten gerechtvaardigd volgens het door Vogelbescherming gehanteerde criterium C: 'Soorten met een geringe tot ruime landelijke verspreiding waarvan het aantal in recente tijd met tenminste een kwart is afgenomen (...)'. De soort staat waarschijnlijk nog niet op de Rode Lijst omdat we ons nog niet goed voor kunnen stellen dat deze nog niet zo lang geleden algemeenste vogel van Nederland en Europa nu tot de bedreigde soorten behoort.

Eind jaren tachtig broedden in Noord-Holland naar schatting min-

● Tekening: Jos Zwarts.

stens 100.000 broedparen. Dat zou 5-10% van het totaal voor heel Nederland geweest zijn (van 1-2 miljoen paren). Exacte en recentere gegevens ontbreken helaas.

Wim Ruitenbeek